

ut fiat: sed in iudicando afficitur & appetit illud sicut factum est: siue tendat ad factum: tunc dicitur liberę arbitrium: qm̄ liberum arbitriū cōprehendit rōnem & uoluntatē. primo modo dictā. Vnde liberū arbitriū est in iudicio & appetitu. Dicēdū ergo q̄ cōsensus de re que fit uel que nō fit: cognitio rōnis est: ut fiat: uel non fiat uoluntatis. Sic. n. est p̄cessus. Ratio iudicat bonum esse: uel malum: & in isto iudicio cōsentit consensus rationis: put est in cognitiua: & sequit̄ consensus uoluntatis que dicit fiat: uel non fiat & tunc dicitur consensus motiue rationis. Vtriusq̄ aut̄ in uerum & in bonum consensus dicitur liberum arbitrium: uel arbitrii liberi consensus. Vnde liberum arbitrium cōprehendit in diffinitione rationem & uoluntatem. Est enim liberum arbitrium facultas rationis & uoluntatis qua bonum eligitur gratia assistente & malum gratia deferente.

Finis

Impressum Venetiis per Georgium de Arriuabenis: Anno Domini. M.cccclxxxvi. die ultimo mensis Augusti.

Tabula huius operis. Cuius prima pars siue liber declarat breuiter libros physicorum Ar̄. xvii. capitulis.

Prohemiale: ubi p̄missa generali philosophię diuisiōe: de naturali tm̄ intendens declarat quot modis natura: quot etiam naturale dicatur: & quid sit subiectum eius. In quot etiam partes diuiditur & ordine tur hoc opus rationabiliter.

C. i.

Quid est corpus: & quotuplex. Et q̄ tria sunt principalia naturalium rerum.

C. ii.

De materia: quid est: cuiusmodi intelligitur: quot nominibus nominatur & quare: & quotuplex est.

C. iii.

De priuatione notificatio & diuisio.

C.iiii.

De forma q̄ triplex est scilicet Physica Mathematica Metaphisica.

Notificatur physica & diuiditur: & triplex opinio de formarum origine recitatur: & quot nominibus nuncupatur.

C. v.

De causis per se naturalium rerum. Et de differentia inter principium & causam: quot sint cause: & quomodo adinuicē cōparentur: & quot modis aliquid alterius causa dicatur.

C. vi.

De causis per accidens. scilicet fortuna & casu.

C. vii.

De motu opiniones diuerse: de pleno & uacuo: denso & raro ueloci & tardo: & incidentaliter de motu angeli.

C. viii.

Diffinitiones motus & eius mensura. De differentia inter cōtinua cō



|                                                                                                                                                                             |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| tigua: & consequentia: & unde unitas sit uel pluralitas.                                                                                                                    | C. ix.    |
| Diuisiones & differentie motus.                                                                                                                                             | C. x.     |
| De quiete: quid est: & quotuplex.                                                                                                                                           | C. xi.    |
| De loco qd ē. & quotuplex: & quot modis aliqd diciť eē ī loco.                                                                                                              | C. xii.   |
| De tempore quid est.                                                                                                                                                        | C. xiii.  |
| Quot modis aliqd sit in tēpore & differētiis temporis.                                                                                                                      | C. xiiii. |
| De eternitate ubi distīguitur triplex duratio ex parte substātie & operationis: & ex parte principii & finis uel horum carentia: quid est eternitas: que eius proprietates. | C. xv.    |
| De nunc eternitatis.                                                                                                                                                        | C. xvi.   |
| De euo & euiternis.                                                                                                                                                         | C. xvii.  |

## Capitula secundi libri. scilicet de celo &amp; mundo.

|                                                                                                                                                                                                                                          |          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Continuantur dicenda dictis: & ordo dicendorum proponit.                                                                                                                                                                                 | C. i.    |
| Quod unus ē modus corporalis & nō plures probat ab Ar.                                                                                                                                                                                   | C. ii.   |
| Quod celum est finitum: ubi ostenditur quot modis dicuntur finitū & infinitum: qđ nullum corpus est infinitum: nec celū quod ē nobilissimum: omnium contētium: incorruptibile actiuum: non passiuū: sphericum circularis & finiti motus. | C. iii.  |
| Quod omnia sunt in celo & nihil extra.                                                                                                                                                                                                   | C. iiii. |
| Quod celum non est elementum nec elementatum.                                                                                                                                                                                            | C. v.    |
| De nobilitate celorum.                                                                                                                                                                                                                   | C. vi.   |
| De motu celi.                                                                                                                                                                                                                            | C. vii.  |
| De numero celorum secundum philosophos & theologos.                                                                                                                                                                                      | C. viii. |

## Capitula tertii libri. scilicet de elemētis.

|                                                                                                                                                                         |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Continuātur dicenda dictis & situs elementorum: & ordo dicendorum proponitur: & significationes huius nominis elemētum: & quomodo elementa contrariantur & quomodo non. | C. i.    |
| In quo ponuntur opiniones antiquorum de elementis.                                                                                                                      | C. ii.   |
| De primis qualitatibus elementorum que. & quot sint & earum proprietatibus quid homogeneous: & eterogeneum.                                                             | C. iii.  |
| De generatione & corruptione elementorū & elementatorū.                                                                                                                 | C. iiii. |
| De aliis motibus elementorum. s. alteratione: augmentatiōe: diminutione loci mutatione cōtactu: mixtiōe: cōfusione cōpositiōe.                                          | C. v.    |

## Capitula quarti libri. s. de elementatis inaiatis uel methaurog.

|                                                                                                                                                                                                                            |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Post continuationem de quincuplici mixtione uel compositione elementorum quibus resultant quinq; genera mixtorum seu elementorum: que quincuplex reducitur ad duplicem cum subdiuisionibus ultra quas est unio singularis. | C. i. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|



De causis impressionum. scilicet materiali que est duplex uapor siccus a terra: humidus ab aqua aer. n. & ignis non sunt uaporabilia elementa de locis impressionum quattuor de duabus causis effectiuis impressionum omnium generalibus.

C. ii.

De impressionibus generatis a uapore sicco tantum in suprema infima & media regione aeris.

C. iii.

De generatis a uapore humido tantum.

C. iiii.

De uentis in communi.

C. v.

De uentis in particulari.

C. vi.

De causis impressionis compositi uaporis.

C. vii.

De tonitruo.

C. viii.

De tempore tonitruui & coruscationis.

C. ix.

De terremotu.

C. x.

De turbine.

C. xi.

De yride.

C. xii.

De circulis circa luminaria.

C. xiii.

De cometa.

C. ix.

De uariis coloribus nubium.

C. xv.

De galasa.

C. xvi.

### Capitula quinti libri. scilicet de anima.

De diffinitionibus anime.

C. i.

De potentiis anime in communi: & triplici genere habituum quibus informantur & utrum anima sit siue potentie.

C. ii.

De diuisionibus potentiarum anime.

C. iii.

Quod in uno homine est una tantum anima. s. rationalis.

C. iiii.

De quattuor uiribus anime uegetabilis. & actibus earum.

C. v.

De diuisionibus potētiarum aīe sensibilis. i. apprehēsiuas & motiuas de apprehensiuis de foris. i. de quicq; sensibus exterioribus cōmuniter secundum conuenientiam & differentiam eorum.

C. vi.

De uisus obiecto. s. luce lumine: radio: splendore colore: & de medio eius & organo.

C. vii.

De auditus obiecto medio organo.

C. viii.

De olfatus obiecto medio organo.

C. ix.

De gustus obiecto medio organo.

C. x.

De tactus obiectus: medio organo.

C. xi.

De mediis sensuum communiter.

C. xii.

De obiectis in communi siue de sensibili.

C. xiii.

De potentiis anime sensibilis: apprehensiuis deintus. Et primo de sen



## De anima.

su cōmuni: siue fantasia.

C. xiiii.

De imaginatione.

C. xv.

De imaginatiua.

C. xvi.

De somno & uigilia & somnis.

C. xvii.

De extimatiua.

C. xviii.

De memoratiua: memoria & reminiscencia.

C. xix.

De comparatione harum apprehensiuarum adinuicem.

C. xx.

De motiua sensibili naturali.

C. xxi.

De Motiua sensibili animali cōiter & cōcupiscibili & irascibili: & earum organo obiecto & actibus.

C. xxii.

De affectiuis.

C. xxiii.

De motiuis membrorum. scilicet contractiua: progressiua: operatiua uocatiua: & organis earum.

C. xxiiii.

De uirtutis intellectiue diuisione: & q̄ est inorganica.

C. xxv.

De obiecto uirtutis intellectiue: & ordine abstractionis forme corru.

C. xxvi.

De intellectu siue intelligendi modo passiuo inseparabili uel corru. materiali.

C. xxvii.

De intellectu possibili q̄ sit: qd sit & de gradibus eius.

C. xxviii.

De intellectu agente: q̄ est: quid est: & de operatione eius & possibili.

C. xxix.

De portione superiori & inferiori rationis.

C. xxx.

De actibus intellectiue uirtutis & uiribus eius. s. inuentiua. Iudicatiua memoratiua interpretatiua: & earum actibus.

C. xxxi.

De motiua: intellectiua naturaliter. s. synderesi: & deliberatiua uoluntate & sensualitate.

C. xxxii.

De intellectiua motiua per apprehensionem: & de duplici assignatione imaginis trinitatis. s. memoria. intellectiua. uoluntate. & mente notitia amore.

C. xxxiii.

Finis.

a b c d e f g Omnes sunt quaterni preter g qui est ternus.